

Operění gladiátorů

boj do posledního dechu

Kusem kůže mají kohoutí bojovníci omotanou ostruhu, která se jim těsně před bojem sundá. Pro větší účinnost je ostruha mnohdy napuštěna jedem.

V Thajsku, kde jsou kohoutí zápasy málem národním sportem, prý při vzniku požáru nejdřív z hořícího domu vynese svého šampiona, živitele rodiny, a až potom manželku a děti.

Majitel svého opeřence má řadu různých vražedných pomůcek, které by jeho svěřenci měly pomoci k vítězství v aréně (vlevo). Ještě před bojem se opeření soupeři trochu „sblížíjí“, aby byla jistota, že opravdu k boji dojde (dole).

Na ochozech desítky diváků bouří, ve stoje nadšeně pokřikují a fandí. Jsou mezi nimi dospělí muži, ženy, ale i malé děti. Jejich zrak je upřen do kruhové arény, kde se odehrává boj na život a na smrt. Přežije vždy jen ten nejsilnější a nejmrštnější. Na ostatní čeká smrt a často hrnek horké vody. Poražený bývá sněden.

Ne, nemluví o gladiátorských zápasech ve starém Římě. Řeč je o soubojích kohoutů v současném Peru. Tahle zábava je v Jižní Americe oblíbená stejně jako u nás fotbal a podobnost – minimálně pokud jde o fanoušky – je až zarážející. Coliseum de gallos, jak se místům pro kohoutí zápasy říká, se každou

sobotu večer zaplní desítkami návštěvníků, kteří fandí nejlepšímu kohoutímu šampionům. Nejvíc řečí mají ti, kteří žádného bojového opeřence nevlastní. Bezpečně vědí, co kdy který bojovník udělal špatně, a se studeným pivem v ruce a cigaretou v koutku pusy to majiteli rádi vysvětlí.

Kohoutí zápasy jsou v Peru doslova národním sportem, vysvětluje mi asi padesátiletý Miguel z Asociación de Gallos de Moyobamba. „Kohoutí zápasy navštěvuje až pětina Peruánců a není se čemu divit, vždyť je to perfektní zábava,“

usmívá se na mě Miguel a nalévá mi asi třetího panáka kořalky z velké lahve. Nejspíš něco domácího. Snad do zítřka neoslepnu, říkám si.

V aréně mezitím jeden z kohoutů cupuje dalšího a diváci se dostávají do varu. Hrdí majitelé bojových kohoutů se rozhlízejí kolem a hledají vhodné soupeře. „Kohouti musí být ve stejné váhové a velikostní kategorii, proto se musí zvážít. Ale hlavně musí být ochotni spolu bojovat,“ dodává Miguel. To majitelé zkoušejí tak, že trhavými pohyby dávají kohouti hlavy

CO JSOU KOHOUTÍ ZÁPASY?

► Kohoutí zápasy se označují soubor dvou kohoutů v aréně nebo na volném prostranství. Kohouti mají hluboce zakořeněný smysl pro teritoriální chování, takže se snaží odehnat nebo zlikvidovat narušitele svého území. Mnozí etologové tvrdí, že šarvátky jsou přirozeným projevem vnitrodruhové agrese. Nejenže podle nich nejsou nebezpečné, ale jsou dokonce nezbytné pro dlouhodobé přežití druhu. V neustálých potyčkách se totiž prosazují nejsilnější jedinci s nejkvalitnějšími geny. V rámci hejna agrese ustavuje sociální hierarchii. Každý v hejnu díky ní zná své místo. Všechny těchto aspektů však bylo v minulosti, a mnohde i dnes, využíváno k rituálním účelům a později k obveselení publika a ještě později se z nich stala i jakási loterie, protože na jednotlivé soupeře byly a jsou uzavírány sázky. Za účelem kohoutích zápasů byla šlechtěna různá plemena s vlastnostmi, jako je síla, vytrvalost a agresivita. Tyto vlastnosti se mnohdy ještě znásobují tréninkem zvířete. V souvislosti s teritoriálním chováním jsou arény nepříliš velké, aby kohouti začali ihned bojovat. Před zápasem jsou často umístováni vedle sebe do klecí, či dráždění soupeřem, aby se v nich vyburcovala ještě větší agresivita. Kohoutí zápasy mají v různých zemích různá pravidla, ale většinou končí nezájmem, těžkými zraněními a mnohdy i smrtí jednoho ze soupeřů. Vlastnosti kohoutů ještě mnohdy člověk zlepšuje tím, že jim na ostruhu připevňuje umělé ostruhy z plastu, želatiny, rybích kostí nebo i kovové nože a dokonce jsou kohoutům na posílení svalů v dlouhodobém horizontu podávány steroidy nebo analgetika zvyšující vytrvalost. Kohoutům se i stříhají ocasy či dělají jiné úpravy opeření a kupírují hřebeny a laloky, aby se o něj nemohl soupeř zachytit. Mnozí chovatelé před zápasem kohoutům, samozřejmě proti předpisům, podávají i povzbuzující drogy jako strychnin, kofein, amfetamin a adrenalin.

Vychovat bojového kohouta není jednoduché. Je krmen speciální potravou a dostává se mu zvláštního výcviku. Ten spočívá v tom, vypěstovat ve zvířeti mimořádný vztah k majiteli, což se dělá tak, že mu pán několikrát denně fouká na hlavu...

k sobě a zase od sebe. Když se jejich svěřenci začnou oklovávat a čepýřit, je jasné, že bude boj!

Každý kohoutí šampion je na souboje pečlivě připravován. V rodině se těší často větší úctě než její členové. „Moje žena tenhle sport neuznává,“ říká pětatřicetník José. „Nedivím se, s kohouty trávím víc času než s ní. Na druhou stranu moji bojovníci přinášejí do rodinného rozpočtu dost peněz. Tak co by chtěla.“ Kohouti pravidelně dostávají vitaminy, často také podpůrné látky na růst svalové hmoty. S každým pak José zvlášť provádí speciální cviky, při kterých opěřence různě přehazuje či obrací na záda a připravuje jej tak na boj.

Kohouti při soubojích útočí na hlavu a pod křídla. Každý bojovník je navíc na zápas vybaven speciálními ostruhami.

Majitel mu je lepící páskou připevní na pařáty. Josého výcvik je patrně dobrý, protože jeho svěřenec v aréně poslal na onen svět už čtvrtého soupeře a sám přitom vypadá, jako by se nic nedělo. José si pečlivě ukládá do peněženky všechny vyhrané soly (peruánská měna).

„U nás v Moyobambě jsou kohoutí zápasy většinou jen dobrá zábava, i když pár chlapů se tím živí nebo si minimálně dobře přivydělávají. Zato v Limě se dá v jednom zápase vyhrát i pět tisíc dolarů,“ vysvětluje Miguel. Z arény nesou dalšího mrtvého kohouta, který se stal obětí Josého zabijáka. „No co, neměl šanci, nebojoval dobře, a tak je mrtvý,“ povzdychl si zrudněl majitel poraženého. Jestli z kohouta bude polévka, nebo jej dá sežrat psům, se ještě nerozhodl.

Kohoutí zápasy jsou zábavou provozovanou takřka po celém světě. V mnoha zemích byla však postavena mimo zákon. V Peru jsou souboje opěřenců stále povoleny, a dokonce se zde pořádá národní mistrovství. Na univerzitě v Limě prý můžete navštěvovat semináře například na téma techniky boje při zápasech. Podle dostupných informací jsou v Peru i specializované stanice, kde vedou přesnou evidenci každého šampiona až o několik generací zpět. Prostě chov bojových plemen kohoutů je velká věda.

Aréna se postupně zaplňuje. Hodně se křičí, pije se pivo i tvrdý alkohol. Josého šampion stále neprohrál, a vydělal mu tak už několik stovek peruánských solů. Snad jim oběma vydrží štěstí!

NĚCO MÁLO Z HISTORIE

► Domestikace divokých zvířat, i kurů, lidmi probíhala už ve střední době kamenné (rok 10000–3000 př. n. l.). Prvními pohnutkami k domestikaci byly kulturní podněty a u domácích kurů i bojovnost kohoutů. Pravděpodobně si už před více jak 5000 lety asijské domorodé obyvatelstvo u divokého kura povšimlo jedné z jeho vlastností – bojovnosti kohoutů vůči jejich sokům. A protože člověk je, jak známo tvor hravý, začal chovat divokého kura za účelem kohoutích zápasů, křížením s jinými druhy nebo poddruhy, selekci zlepšoval jejich vlastnosti potřebné k boji a dlouhým procesem vytvořil velká bojovná plemena typu dnešní malajky nebo menší asilky. Jak dokazují archeologické nálezy, kohoutí zápasy byly také velmi úzce spojeny s různými kultury a náboženstvími. Tímto směrem se tedy začal ubírat proces domestikace divokých kurů ještě dříve, než člověka napadlo chovat divokého kura pro maso nebo produkci vajec. Vždyť se také hmotnost divokých kurů pohybuje kolem jednoho kilogramu a snáška je zanedbatelná, takže jej to ani zpočátku nemohlo napadnout. Proto jsou asijská bojovná plemena jedněmi z nejstarších, ne-li nejstaršími domestikovanými plemeny kura a dala základ mnohým kulturním plemenům. Z Asie se domestikovaní kurové začali šířit přes dnešní Pákistán, později přes Persii do Mezopotámie (asi 2000 let př. n. l.) a Říma (asi 500 let př. n. l.). Také bojovná plemena se dostala do Evropy a kohoutí zápasy se staly oblíbenou zábavou už v době antiky v Řecku a Římě.

Kolébku chovu bojových plemen kura je bezesporu oblast výskytu divokých kurů, tzn. tropické oblasti Asie, Indie, Čína a mnohá asijská souostroví. O bojovných kurech se hovoří už v indických písemnostech starých 2500 až 3000 let. Ve velmi staré čínské encyklopedii, která je dnes uložena v britském muzeu, se vypráví o bojovných kurech, kteří byli dovezeni ze severní Indie čínskému panovníckému rodu z let 1400 př. n. l.

Kolem roku 1850 byly kohoutí zápasy ve většině evropských zemí, dokonce i v Anglii, zakázány. Tento zákaz byl velmi tvrdě prosazován a hrozily za něj vysoké sankce. Proto se chov bojovných plemen byl nucen obrátit jiným směrem. Z bojovnic se začala šlechtit výstavní a ryze užitková plemena. Evropa už dnes sice legální kohoutí zápasy téměř nezná, ale stále se s nimi můžeme hojně setkat třeba v jihovýchodní Asii nebo v Latinské Americe.